

právě výpověď ve smyslu § 1116 obč. zák. Také okolnost, že byt žalovaného byl zajištěn ve smyslu § 13 cit. zák. pro jiného státního zaměstnance, nesprošťuje žalovaného zákonitě povinnosti, odevzdati byt dovolatelkám, neboť zajištěním bytu byly tyto podle citovaného ustanovení obmezeny ve svém právu vlastnickém pouze potud, že musí byt pronajati státnímu zaměstnanci, kterého úřad označí, jinak však zůstaly neobmezenými vlastníky domu a obzvláště nepozbyly práva žádati, by jim byt byl odevzdán, když nájemné právo žalovaného zaniklo. Okolnost, že žalovaný odevzdal klíče od bytu na poukaz ministerstva spravedlnosti zemské politické správě v Praze, jest nerozhodnou.

Čís. 7434.

Cizozemská pojišťovna, jež se zavázala před státním převratem zaplatiti pojistný peníz v bývalých rak.-uh. korunách, jest povinna zaplatiti ho tuzemci v Kč, třebaš podle pojistky byla plništěm Vídeň.

(Rozh. ze dne 21. října 1927, Rv I 1365/27.)

Na základě pojistky z roku 1898 domáhal se žalobce na žalované říšskoněmecké pojišťovně vyplacení pojistného peníze v Kč. Ob a nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Pokud se odvolatelka brání proti tomu, že byla odsouzena ku placení v československé měně, není odvolání odůvodněno. Návrhem a pojistkou jest prokázáno, že Vaterländische Versicherungs-Aktien-Gesellschaft zu Elberfeld, s níž byla pojišťovací smlouva původně uzavřena, byla cizozemskou pojišťovnou, říšskoněmeckou, dále, že v někdejší Rakousku měla generální representaci (čl. IV. a VII. cí. nař. ze dne 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. zák., §§ 1 a 2 zákona ze dne 29. března 1873, čís. 42 ř. zák.) ve Vídni a agenturu v Praze a že, — ač placení společnosti mohlo se dle § 9 všeob. poj. podmínek díti buď u hlavní pokladny v Elberfeldu neb u pokladny vídeňské representace, — byla pojistka vystavena na tuzemskou rakousko-uherskou tehdy v Rakousku platnou měnu. Po rozpadnutí se Rakouska nastoupila v území Československé republiky, kdež žalobce již v čase uzavření smlouvy měl a má i ještě nyní v Praze bydliště, na místo rakousko-uherské měny měna v korunách československých jakožto zákonná měna (§ 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n.) v poměru 1 K rak.-uh. = 1 Kč. Z právě uvedeného vychází na jevo, že pojišťovna sloužila zájmům pojištěnců, že za účelem pojišťování je vyhledávala i mimo německou říši v zemích k tehdejšímu Rakousku patřících a při tom pojištěnce dle jejich zájmů v tuzemské, tehdy platné měně pojišťovala. Z toho patrno, že, když podle zákona na místo dosavadní platné měny nastoupila v tuzemsku československá měna, tato zákonná tuzemská měna nastoupila podle pravé vůle obou stran pojistkou projevené (§ 914 obč. zák.) též ve příčině pojištěné sumy (vide též čl. VII. cí. nař. čís. 127/1865 ř. zák.). Proto posoudil soud své stolice věc po stránce právní správně,

odsoudiv žalovanou společnost, která dle dodatku ze dne 15. března 1907 vstoupila na místo shora uvedené společnosti a převzala veškerá její práva a povinnosti na sebe, ku placení pojištěné sumy v československé měně. Okolnost, zda žalovaná společnost, která dle vlastního přednesu měla již před převratem a v čase rozluky též generální reprezentaci ve Vídni, měla v nynějším území Čsl. republiky zastupitelství nebo jednatelství, jest pro posouzení věci bez významu, právě jako otázka, zda převedení rezerv na čsl. měnu jest vyloučeno. Zajisté bylo věcí opatrnosti cizozemské pojišťovny, by, když v bývalém Rakousku rozšiřovala svou činnost na jednotlivé korunní země Rakouska, již ve vlastním zájmu dle poměru svých pojištěnců na jednotlivé země připadajících tomu přiměřené rezervy své s přihlédnutím na ukládací hodnoty zemí těch, které též ve Vídni platily, ukládala. Neučinila-li tak, musí nésti důsledky sama (§ 1311 obč. zák.), neboť pojištěnci neměli vlivu na způsob ukládání toho. Též jest lhostejno, proč pojišťovna, ač přijímala v území nynější Čsl. republiky pojištěnce, neměla tu ani zastupitelství neb odbočky, nýbrž — jak tvrdí — pouze dohazovače na provisi. Nařízení vlády ze dne 24. června 1920, čís. 402 sb. z. a n. nemůže se odvolatelka s úspěchem dovolávat, neboť jde o poměr pojištění, který došel již dávno před tím, t. j. dne 1. dubna 1919 svého zakončení.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce nezáleží na tom, zda žalovaná společnost měla před státním převratem na území nynější republiky Československé stálé a náležitě vybavené jednatelství, neboť postačí, že žalovaná strana, t. j. její právní předchůdkyně, měla generální zastupitelství ve Vídni. Také nezáleží na tom, že žalobce platil pojistné vždy jen přímo vídeňskému závodu. Nemůže proto býti řeči o neúplnosti řízení podle § 503 čís. 2 c. ř. s., tím méně pak o rozporu se spisy podle § 503 čís. 3, ježto skutkový předpoklad dovolatelkou vytčený nemá významu pro rozhodnutí sporu. Po právní stránce zabýval se nejvyšší soud spornou otázkou již ve svých rozhodnutích čís. 952 a 1037 sb. n. s., v nichž otázka ta byla probrána a zodpověděna pro všechny příští případy ve prospěch zdejších pojištěnců. Dovolatelka odkazuje se především na obě tato rozhodnutí, v nichž nalezne vyřízení největší části svých vývodů. Jest zajisté pravda, že i pojišťovna měla na mysli především svůj vlastní hospodářský zájem, ale není správný závěr, jež z toho dovozuje. Jest rozdíl mezi pojišťovnou, jež pracuje, jak dovolatelka sama praví, na základě co nejširším, a pojištěncem, jenž odkázán jest co do výplaty, t. j. příjmu pojištěné částky jedině na pojišťovnu. Tato může a má pomýšletí na všechny případy, jež mohou nastati co do výplaty pojištěných částek, a podle toho zaříditi výši pojistného, výši záloh a pod. K tomu má možnost celkem neomezenou. Jinak jest na tom pojištěnec, jenž čeká, že se mu dostane v určené době jistiny smluvené s pojišťovnou, jenž platil

pojistné v hodnotné měně, plně tím smlouvu skutečně tak, jak ji strany sjednaly. Pojištěnec nemůže na ostatní pojištěnce přesunouti nebo rozvrhnouti škodu, jež by mu nastala výplatou pojištěné částky v znehodnocené měně, neměl také při sjednání smlouvy příležitost opatřiti se proti podobným událostem, jakou byla změna valuty, nelze proto na něm slušně žádati, by nesl škodu z toho vzniklou, kdežto pojišťovna by měla jen prospěch, záležející v tom, že by přijímala pojistné v hodnotné měně, ale vyplatila pojištěnou částku ve měně znehodnocené. Nezáleží na tom, že plništěm byla podle pojistky Vídeň, k místu tomu přihlížely strany jediné jako k hlavnímu městu bývalého mocnářství rakouského, v němž pojišťovna tehdy provozovala své obchody a pojištěnec bydlil. Rozpadnutím se státu rakouského a utvořením se nových států nastala změna, že na místo Vídně nastoupila jiná hlavní města, jež nyní stala se plništěm místo Vídně, která přestala býti plništěm pro občany našeho státu tím, že přestala pro ně býti hlavním městem státu. Dalším důsledkem toho jest, že na místo tehdejší měny rakouské nastoupila nynější měna československá, ježto pohledávka stala se splatnou v území našeho státu. Náhled, že by k úhradě pojištěných částek měl sloužiti jediné vídeňský fond, není oprávněn ani smlouvou ani zákonem. Je proto žalobní nárok oprávněn, a to i podle čl. 336 obch. zák. a § 905 obč. zák. Vládní nařízení čís. 402/20 sb. z. a n. se nevztahuje na tento případ.

Čís. 7435.

Stačí, označen-li vydatel na směnce občanským neb obchodním jménem právního podmětu, a nezáleží na tom, zda označený právní podmět také skutečně existuje nebo skutečně tohoto jména nebo této firmy užívá. U firmy dostačí pouhá objektivní možnost, není třeba skutečné existence, tím méně zápisu do rejstříku.

I u akciových společností jest přípustná firma osobní, jde-li o firmu starou. Pro označení představenstva akciové společnosti jest také obvyklým názvem »ředitelství«.

(Rozh. ze dne 21. října 1927, Rv I 1386/27.)

Na zažalovaných směnkách byl uveden jako vydatel: »Ústřední ředitelství f-ských statků a průmyslových podniků«. Proti směnečným platebním příkazům namítli žalovaní přijatelé směnek, že směnky nemají podpisu vydatele, neboť domnělý podpis vydatele, t. j. »Ústřední ředitelství f-ských statků a průmyslových podniků« není podpisem vydatele, nejsou ani jeho jménem ani jeho firmou. *Procesní soud prvního stádu* směnečný platební příkaz zrušil, *odvolací soud* napadený rozsudek potvrdil. *Důvody*: Především nutno vytknouti, že jest naprosto nerozhodným, zda bylo či nebylo žalováno z podpisu vydatele, neboť jde o to, zda směnky žalobní vznikly čili nic a zda mají veškeré náležitosti čl. 4 sm. ř. Ostatně není žalován vydatel a netřeba luštit otázku, zda vydatel jako takový jest zavázán. Naproti tomu jest